

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15.10.1993, sp. zn. 6 Co 1010/83, ECLI:CZ:KSCB:1993:6.CO.1010.1983.1

Číslo: 29/1995

Právní věta: Podala-li žalobu o vydání věci nebo žalobu o uložení povinnosti uzavřít dohodu o vydání věci podle ustanovení zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, oprávněná osoba, která podala včas výzvu k vydání věci (§ 5 odst. 1 tohoto zákona), a to u té právnické osoby (organizace, orgánu), o níž se důvodně domnívá, že věc drží /1/, potom v případě nedostatku způsobilosti být účastníkem občanského soudního řízení na straně žalovaného postupuje soud podle ustanovení § 43 odst. 1 a 2 o. s. ř. Soud tu vyzve žalobce k opravě nebo k doplnění žalobního návrhu anebo k jinému odstranění jeho nedostatků. Neodstranění uvedeného nedostatku vede k zastavení řízení (§ 43 odst. 2 o. s. ř.) v takovém případě soud nerozhoduje ve věci.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 15.10.1993

Spisová značka: 6 Co 1010/83

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Restituce, Řízení před soudem

Předpisy: 87/1991 Sb. § 5 odst. 1 99/1963 Sb. § 43 odst. 1
§ 43 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyně se domáhala vyslovení povinnosti žalovaného, kterého označila jako Městský úřad B., vydat jí ideální polovinu stavební parcely č. 49 o výměře 486 m² a zahradu parc. č. 43 o výměře 1565 m² v B. z důvodů uvedených v ustanovení § 6 odst. 1 písm. g) zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích.

Okresní soud ve Strakonicih rozsudkem tuto žalobu zamítl a rozhodl o nákladech řízení mezi účastníky. V odůvodnění rozsudku uvedl, že Městský úřad v B. jako správní orgán, který nemá vztah ani k vlastnictví státu ani k vlastnictví obce, nemůže být osobou povinnou k vydání věci. Podle názoru soudu prvního stupně vlastníkem nemovitosti tu může být pouze obec, v daném případě město B., které k vydání věci nebylo vyzváno a nebylo žalováno. Proto je nutno žalobu žalobkyně zamítnout.

Žalobkyně v odvolání proti tomuto rozsudku namítla, že město B. je právnickou osobou, která jedná

svými orgány a jedním z těchto orgánů je právě městský úřad. Proto vyzváním městského úřadu bylo vyzváno město B. Dovozuje, že od počátku bylo zřejmé, že žaloba směřuje proti tomuto městu a jde tedy jen o nepřesné označení účastníka.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací zrušil svým usnesením rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Kdykoli za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může jednat ve věci (§ 103 o. s. ř.), popřípadě za jejichž existence může ve věci rozhodnout. Soud prvního stupně správně dovodil, že městský úřad je správním orgánem. V návaznosti na tuto skutečnost měl však uvedený soud dospět i k závěru, že městský úřad nemá podle ustanovení § 19 o. s. ř. s přihlédnutím k ustanovení § 58 zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (úplné znění vyhlášeno pod č. 410/1992 Sb.), způsobilost být účastníkem řízení, a tedy že žalobkyně nesplnila své povinnosti vyplývající z ustanovení § 79 o. s. ř., tj. neoznačila správně žalovaného. Vzhledem k odstranitelnosti tohoto nedostatku žaloby, který současně byl i odstranitelným недостатkem podmínek řízení, měl soud prvního stupně postupem podle ustanovení § 43 odst. 1 o. s. ř. žalobkyni vyzvat k opravě označení žalovaného, nebyl však oprávněn v tomto případě rozhodovat věcně. Již vzhledem k této vadě řízení, která měla za následek vadné rozhodnutí, odvolací soud musel rozsudek soudu prvního stupně podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. b) o. s. ř., zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Pokud by žalobkyně nepřispěla k odstranění nedostatku podmínky řízení tím, že by nedoplnila označení žalovaného v žalobě, soud by po předchozím poučení žalobkyně řízení zastavil podle ustanovení § 43 odst. 2 o. s. ř. Pro úplnost se dodává, že pokud by žaloba byla podána někým, kdo způsobilost účastníkem řízení být nemá, šlo by o neodstranitelný nedostatek žaloby i neodstranitelný nedostatek podmínek řízení (nebylo by totiž koho vyzývat k opravě vad podání) a řízení by bylo nutno zastavit podle ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř.

Povinností soudu prvního stupně je proto nejdříve vést žalobkyni k odstranění vad podání. Skutečností je, že žalobkyně v odvolání zdůrazňuje, že od počátku žaloba směřovala proti městu B. Soud však musí uvážit, zda toto prohlášení žalobkyně není odrazem jednoznačného (a nesprávného) závěru soudu prvního stupně o tom, že vlastníkem dané nemovitosti je město B. (byť současně soud správně cituje ust. § 4 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. týkající se povinných osob).

Nesprávnost uvedeného závěru soudu prvního stupně (vedle zřejmě formulačního pochybení a zjevně nesprávně zevšeobecnujícího názoru, že vlastníkem určité nemovitosti může být jen obec) tkví v tom, že samo město B. ani vlastníkem požadované věci nemůže být. V době dřívější tuto věc nabyt stát (srov. k tomu např. i rozhodnutí uveřejněné pod č. 48/1967 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů a č. 20/1981 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 143-145). Se zřetelem k ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí (nehledě na účinnost tohoto zákona, která nastala 24. května 1991), vlastnictví k této věci na město B. nemohlo ze zákona přejít a žádným způsobem nebylo doloženo, že vlastnictví k těmto věcem na město B. by přešlo za období po 24.11.1990 (okamžik vzniku právnické osoby města B. ve smyslu ustanovení § 73 zákona o obcích).

Účinnost výzvy k vydání věci lze spojovat s jejím doručením vlastníku věci a není nezbytné práve vlastníka žalovat o vydání věci. Ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích (ve znění zákonů č. 264/1992 Sb., č. 267/1992 Sb. a č. 133/1993 Sb.), totiž za osobu povinnou (za splnění dalších okolností) považuje toho, kdo věc ke dni 1.4.1991 (ke dni účinnosti zákona o mimosoudních rehabilitacích) na základě právního důvodu drží (stát nebo právnická osoba

s výslovně jmenovanými výjimkami). Zjišťováním toho, která právnická osoba k rozhodnému datu věc skutečně držela, se však soud prvního stupně v důsledku svého nesprávného právního závěru v projednávané věci nezabýval.

V dalším řízení soud prvního stupně zvaží i otázku, zda žalovaný bez právní subjektivity mohl zmocnit zástupce. V dalším rozhodnutí soud prvního stupně rozhodne i o náhradě nákladů tohoto odvolacího řízení.

1) viz rozhodnutí uveřejněné pod č. 14/1994 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek